

La nova concepció de la façana marítima, que canviarà decisivament la fesomia de la Tarragona del segle XXI, ha de significar no tan sols l'eliminació de la barrera entre el mar i el nucli urbà que avui marca la línia fèrria, sinó també la conformació d'un espai que combini els usos lúdics i residencials a tocar de la costa.

JAIUME SELLART

Façana marítima de Tarragona.

Tarragona vol baixar a la mar

A final de març del 2003, l'alcalde de Tarragona, Joan Miquel Nadal, i l'arquitecte Ricardo Bofill presentaven a bombo i platerets un dels projectes més ambiciosos en la història contemporània de la ciutat: el de la nova façana marítima. Dos anys i mig després, però, no s'ha fet ni un sol tràmit, i Ajuntament i Generalitat tot just acaben de signar un conveni per desencallar la redacció del projecte definitiu, que no estarà enllestida fins al 2007. L'avantprojecte ideat per Bofill englobava una franja urbana d'uns 680.000 metres quadrats, entre el riu Francolí i el Pont d'Armes. En aquest tram, l'arquitecte proposava recuperar uns 370.000 metres cobrint uns dos quilòmetres de via –un projecte que de fet ja s'havia plantejat el 1997–, dels quals més de la meitat es destinarien a carrers, places i zones enjardinades, a més d'una nova estació. El component immobiliari, tanmateix, era el que havia de permetre finançar bona part del cost, estimat d'entrada en uns 110 milions d'euros, tot i que després la xifra es revisaria a l'alça, fins als 150

milions. Així, uns 130.000 metres es reservaven per construir uns 1.200 habitatges, amb un sostre edificable de 212.000 metres. Un 20%, això sí, s'havia de reservar a promoció pública...

El mateix dia de la presentació, els responsables explicaven el projecte de primera mà al llavors ministre de Foment, el popular Francisco Álvarez-Cascos, que es comprometia a finançar el cost del cobriment de les vies, per cedir després els terrenys alliberats.

La Generalitat, representada pel conseller de Política Territorial, Felip Puig, també havia d'estudiar possibles ajuts, i proposava la creació d'un consorci entre administracions, mentre l'Ajuntament, també convergent, ja parlava de la modificació del pla general i avançava que al 2008 havia d'estar tot acabat...

Tot plegat, molt bones paraules i bons propòsits, però des de llavors no s'han fet ni tan sols els estudis tècnics per veure si és viable o no cobrir el tren...

Dificultats des del principi. Aviat es va comprovar que no tot seria un ca-

mí de roses. Per començar, l'oposició va criticar l'avantprojecte, que considerava inviable econòmicament. A més, els socialistes denunciaven que hi havia massa habitatges i pocs passejos i zones verdes, i que també s'havia d'invertir al barri de la Part Baixa. El mateix equip de govern, per peticions de la ciutadania, va haver de plantejar modificacions a Bofill, ja que l'impacte visual dels quatre ascensors panoràmics proposats al Balcó del Mediterrani, un dels elements més espectaculars per salvar el desnivell fins al centre, no va acabar de convèncer...

També van arribar problemes amb Foment. El Ministeri es va prendre el seu temps per revisar l'avantprojecte, i després no es va acabar de posar d'acord amb l'Ajuntament sobre el tram de via que caldria soterrar.

A més, amb el canvi de govern a l'estat gairebé es va haver de començar de zero, i és clar, calia més temps per reavaluar el projecte... La qüestió és que s'acabava el 2004 i la cosa no arrencava. Per això l'Ajuntament, que a aquestes

F. Marc Alvaro

Canviar de frontera

Arran de la greu crisi immigratòria a la frontera espanyola d'Àfrica, a Ceuta i Melilla, alguna firma de Madrid ha gosat escriure que, tard o d'hora, aquestes dues ciutats hauran de deixar de ser colònies. Per un que tímidament ha dit això, n'han sortit deu que han reivindicat de manera inflamada l'espanyolitat irrenunciable d'aquestes dues localitats. Més enllà d'aquesta dialèctica irreconciliable, a cap observador se li escapa que, en el tauler, el futur de Ceuta i Melilla va lligat a factors que superen les parts en litigi, com la dinàmica política i social de la Unió Europea, o els rebots diplomàtics imprevisibles, cas d'un eventual replantejament de la sobirania de Gibraltar, avui en mans del Regne Unit. A Madrid saben que un Gibraltar menys britànic comportaria automàticament cessions a les dues ciutats del continent negre.

Les colònies són cosa poc estètica. Són residus d'altres èpoques. Els anys seixanta van ser els de la descolonització a gran escala i tot el que ha quedat després té un no sé què d'anacrònic, com d'objecte per vendre als Encants. Però, dit això amb tot el convenciment teòric, deixeu-me afegir que, parlant pràcticament, si jo fos ciutadà britànic de Gibraltar, em costaria molt acceptar el pas a la ciutadania espanyola. I si jo fos ciutadà espanyol de Ceuta o Melilla, per res del món voldria ser súbdit del Regne del Marroc, ni amb les vacances pagades de per vida. Tot és comparable, també el que hi ha a banda i banda de les fronteres. Fem un exercici d'alteritat.

Els britànics de Gibraltar van veure, a l'altra banda de la tanca, fins l'any 1975, la dictadura d'un militar que feia i desfeia segons la seva voluntat. I el 1981 encara van poder assistir, de ben lluny, a un intent de cop d'estat encapçalat per un guàrdia civil d'opereta. No era un escenari que convidés a entrar-hi. Els espanyols de Ceuta i Melilla veuen, cada dia, com el país veí—malgrat la propaganda—és un règim autoritari, sense garanties legals ni respecte als drets humans, corcat per la corrupció i tocat per les desigualtats més greus, amb una hisenda pública que concentra en mans de la família reial la majoria de recursos. No fa gaire il·lusió convertir-se en súbdit de Mohammed VI, ni tan sols mitjançant una hipotètica fórmula a l'estil de la que van establir anglesos i xinesos per Hong Kong.

No sé si Gibraltar serà algun dia part de la Corona d'Espanya. Tampoc sé si Ceuta i Melilla continuaran gaire temps més com a "ciutats autònomes espanyoles". Ara, la població actual d'aquestes colònies no té cap mena d'inclinació a canviar de passaport, per raons òbvies que tenen a veure amb el més elemental exercici de comparació. La història és, ben sovint, més important que la geografia.

Òscar Palau